

Yhteinen kirkkovaltuusto 11.12.2024

Aika 11.12.2024 klo 17:00 - 18:57

Paikka Seurakuntasali, Henrikinkirkko, Peltolantie 2, Turku

Käsitellyt asiat

§	Liitteet	Otsikko	Sivu
§ 51		Kokouksen avaus	5
§ 52		Kokouksen laillisuus	6
§ 53		Kokouksen päätösvaltaisuus	7
§ 54		Pöytäkirjan tarkastajien ja ääntenlaskijoiden valitseminen	8
§ 55		Eturistiriitojen toteaminen	9
§ 56	1, 2	Talousarvio vuodelle 2025	10
§ 57	3 - 6	Tarkastuskertomus vuodelta 2023 ja siihen annetut lausunnot	18
§ 58	7	Suomen Lähetysseuran avustusanomus katastrofityöhön Gazassa ja Länsirannalla	22
§ 59	8, 9	Hätäapuanomukset konflikteista kärsiville Lähi-itään (Gaza ja Syyria) ja Libanoniin	25
§ 60	10 - 15	Käyttösuunnitelman muutos pienoismuistolehdon perustamiseksi Kuusiston hautausmaalle	27
§ 61	16 - 22	Lasten muistolehdon hautausmaakaava ja käyttösuunnitelma sekä tyhjän sylin muistopaikka	29
§ 62	23 - 26	Maarian kirkon suunnitelmien hyväksyntä	31
§ 63	27, 28	Yhteisjohtokunnan johtosäännön päivitys	34
§ 64		Muut asiat	37
§ 65		Muutoksenhaku	37
§ 66		Kokouksen päättäminen	38

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Lukander Harri	puheenjohtaja	
	Linkinen Tom	jäsen	
	Matikka Mirva	jäsen	
	Palmunen Lauri	jäsen	
	Puhakka Anni	jäsen	
	Toivari Helmi-Riitta	jäsen	
	Kuivala Jarno	jäsen	
	Suomela Hanna	jäsen	
	Vierimaa Ulla-Maija	jäsen	
	Alanen Satu	jäsen	Poistui § 63 aikana.
	Larkela Pekka	jäsen	
	Laukkanen Liisa	jäsen	
	Muurinen Seppo	jäsen	
	Pärssinen Matilda	jäsen	
	Hirvensalo Virpi	jäsen	
	Rantanen Ari	jäsen	
	Warro Sakari	jäsen	
	Erola Jaakko	jäsen	
	Laurén Mikko	jäsen	
	Lehtovaara Terhi	jäsen	
	Nurmio Merja	jäsen	
	Raunio Eevi	jäsen	
	Siika Marika	jäsen	
	Achrén Ulla	jäsen	
	Lindblad Petra	jäsen	
	Rancken Katarina	jäsen	
	Sandberg Siv	jäsen	
	Engblom Pauli	jäsen	
	Niemi Seppo	jäsen	
	Ruuhonen Varpu	jäsen	
	Ruusunen Mimmi	jäsen	
	Hakala Rasmus	jäsen	
	Malmi Ari	jäsen	
	Ranne Maria	jäsen	
	Seivästö Ismo	jäsen	
	Suominen Salli	jäsen	
	Koristo Karri	jäsen	
	Kanervavuori Mirjo	kirkkoneuvoston jäsen	
	Mäkinen Aulikki	tuomiorovasti, kirkkoneuvoston puheenjohtaja	
	Bäck Mia	kirkkoherra	
	Järvensivu Jukka	kirkkoherra	
	Kairavuo Leena	kirkkoherra	Poistui § 58 ajaksi klo 18.24 - 18.28.
	Latikka Laura Maria	kirkkoherra	
	Lehikoinen Jouni	kirkkoherra	Poistui § 58 aikana.
	Niittynen Ville	kirkkoherra	

	Norvasuo Tuomo	kirkkoherra	
	Räty Risto	kirkkoherra	
	Laakso Timo	hallinto- ja talousjohtaja	
	Luoma Kalle	kiinteistöjohtaja	
	Mäntylä Ann-Mari	lakiasiain päällikkö, kirkkovaltuuston sihteeri	
	Toivonen Liisa	viestintäpäällikkö	
	Lehtinen Seppo	varajäsen	Viivu Seilan varajäsen
	Hiltunen Miska	varajäsen	Alexi Stenbergin varajäsen
	Saarela Pekka	varajäsen	Lotta Valven varajäsen
	Nappu Juha	varajäsen	Maria Lahtisen varajäsen
	Salminen Päivi	varajäsen	Samuel Oliveros De Nordenflichtin varajäsen
	Ijäs Matti	varajäsen	Henna Jagtin varajäsen
	Heino Hanna	varajäsen	Laura Vuoriston varajäsen
	Ehojoki Juhani	varajäsen	Siiri Leppäjokeen varajäsen
	Rantala Anniina	varajäsen	Tero Kuusiston varajäsen
	Lehto Hanna	alueellisen keskusrekisterin johtaja	
	Hälli Teemu	diakonia- ja sielunhoitotyön johtaja	Poistui § 57 jälkeen klo 18.25.
Poissa	Lahtinen Maria	varapuheenjohtaja	
	Mäenpää Kari	jäsen	
	Pitkäjärvi Anna	jäsen	
	Seila Viivu	jäsen	
	Stenberg Alexi	jäsen	
	Valve Lotta	jäsen	
	Koskivaara Eija	jäsen	
	Oliveros De Nordenflicht Samuel	jäsen	
	Jagt Henna	jäsen	
	Vuoristo Laura	jäsen	
	Leppäjoki Siiri	jäsen	
	Heikkilä Anneli	jäsen	
	Kuusisto Tero	jäsen	
	Haapakoski Heidi	jäsen	
	Uhinki-Suominen Pauliina	kirkkoherra	

Pöytäkirja on tarkastettu ja allekirjoitettu sähköisesti

Allekirjoitukset

Harri Lukander
puheenjohtaja

Ann-Mari Mäntylä
sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Merja Nurmio

Katarina Rancken

Pöytäkirja yleisesti nähtävillä

Yhteisen kirkkovaltuuston 11.12.2024 kokouksen pöytäkirja on nähtävänä seurakuntayhtymän verkkosivuilla ajalla 18.12.2024.-24.1.2025.

Yhteinen kirkkovaltuusto § 51 11.12.2024

Kokouksen avaus

Yhteinen kirkkovaltuusto § 51

Esitys Puheenjohtaja avaa kokouksen.

Päätös Esityksen mukaan

Yhteinen kirkkovaltuusto § 52 11.12.2024

Kokouksen laillisuus

Yhteinen kirkkovaltuusto § 52

Kuulutus kokouksesta asialistoineen on ollut nähtävillä seurakuntayhtymän verkkosivuilla 29.11.-12.12.2024. Kokouskutsu esityslistoineen on toimitettu kokoukseen osallistumiseen oikeutetuille viimeistään viikkoa ennen kokousta.

Kirkkoneuvoston esitys Kirkkovaltuusto toteaa kokouksen laillisuuden.

Päätös Esityksen mukaan.

Yhteinen kirkkovaltuusto § 53 11.12.2024

Kokouksen päätösvaltaisuus

Yhteinen kirkkovaltuusto § 53

Ennen päätösvaltaisuuden toteamista suoritetaan nimenhuuto, hyväksytään ilmoitetut esteet ja todetaan varajäsenet.

Kirkkoneuvoston esitys Kirkkovaltuusto hyväksyy ilmoitetut esteet ja toteaa varajäsenet sekä kokouksen päätösvaltaisuuden.

Päätös Esityksen mukaan.

Yhteinen kirkkovaltuusto § 54 11.12.2024

Pöytäkirjan tarkastajien ja ääntenlaskijoiden valitseminen

Yhteinen kirkkovaltuusto § 54

Kirkkoneuvoston esitys Kirkkovaltuusto valitsee pöytäkirjan tarkastajat, jotka samalla toimivat ääntenlaskijoina.

Pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan Merja Nurmio ja Katarina Rancken.

Pöytäkirjan on oltava tarkastettu sähköisessä järjestelmässä keskiviikkona 18.12.2024 klo 12.00.

Päätös Esityksen mukaan.

Yhteinen kirkkovaltuusto § 55 11.12.2024

Eturistiriitojen toteaminen

Yhteinen kirkkovaltuusto § 55

Esitys Todetaan mahdolliset eturistiriidat.

Päätös Leena Kairavuo ilmoitti olevansa esteellinen § 58 ajan.

Yhteinen kirkkoneuvosto	§ 131	19.09.2024
Yhteinen kirkkoneuvosto	§ 173	07.11.2024
Yhteinen kirkkovaltuusto	§ 56	11.12.2024

Talousarvio vuodelle 2025

Yhteinen kirkkoneuvosto 19.09.2024 § 131

Esittely

Seurakuntayhtymän talousarvioesitys

Vuoden 2025 seurakuntayhtymän talousarvion tilikauden tulos on 1,2 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Talousarviossa toimintatuottoja on arvioitu 10,2 miljoonaa euroa, kuluvan vuoden talousarvioon nähden nousua on 4,4% ja vuoden 2023 tilinpäätöksen toteumaan nähden laskua on 0,7%.

Toimintakuluja on arvioitu 43,8 miljoonaa euroa, jossa kuluvan vuoden talousarvioon verrattunja on nousua 4,5 % ja vuoden 2023 toteumaan verrattuna nousu on 9,6 %.

Henkilöstökuluja on arvioitu 25,1 miljoonaa euroa, henkilöstökulut ovat 57% talousarvion toimintakuluista. Henkilöstökulujen nousu vuoden 2024 talousarvioon nähden on 801t euroa (+3,3 %) ja nousu vuoden 2023 toteutuneisiin henkilöstökuluihin verrattuna on 2,5 miljoonaa euroa (+10,9 %). Yleiset palkkaratkaisut ovat keskeisin syy henkilöstökulujen nousuun.

Muut kuin henkilöstökulut talousarviossa ovat 18,7 miljoonaa euroa. (TA 2024 +6 %, Tot 2023 +8 %). Käyttötalouden toimintakate on -33,6 miljoonaa euroa ja heikkenee 1,4 miljoonaa euroa eli 4,5 prosentilla (TA 2025 vs TA 2024). Vuoden 2023 toteutuneeseen toimintakatteeseen nähden heikennystä on 3,9 miljoonaa (13 %).

Toimintakattat ja niiden euromääräiset muutokset pääluokittain alla (ulkoiset erät):

	2025	2024	erotus	muutos-%
Yleishallinto (PL 1)	-4 232 146	-4 029 338	202 808	0,6
Seurakunnallinen toiminta (PI 2)	-10 803 412	-10 524 651	278 761	0,9
Yht. seurakunnalliset teht.(PL 3)	-8 245 340	-7 871 820	373 520	1,2
Hautaustoimi (PL 4)	-1 475 953	-1 459 705	16 248	0,1
Kiinteistötoimi (PL 5)	-8 869 288	-8 300 320	568 968	1,8
	-33 626 139	-32 185 834	1 440 305	4,5

Kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna yleishallinnossa (PL 1) toimintatuotoissa on nousua 42t euroa (3,9 %). Henkilöstökulut nousevat 87t euroa (7,7 %) ja nousu muissa kuluissa on 157t euroa (7,6 %). Yleishallinnossa ovat it-alueen ja seurakuntayhtymän it-palveluiden kulut, joissa on nousua noin 7 ja 9 prosenttia. Yleishallinnossa on uutena asiana varauduttu 30t euron

Yhteinen kirkkoneuvosto	§ 131	19.09.2024
Yhteinen kirkkoneuvosto	§ 173	07.11.2024
Yhteinen kirkkovaltuusto	§ 56	11.12.2024

määrärahalla sisäisiin avustuksiin ja 9t eurolla yhteisiin monen yksikön yhteisiin pieniin kauppalaskuihin, ettei niitä tarvitsisi enää kierrättää monen hyväksyjän kautta järjestelmässä.

Seurakunnallisen toiminnan (PL 2) henkilöstökulut nousevat 361t euroa (4 %) ja muut kulut laskevat 9t euroa (0,5 %). Toimintatuottoja on budjetoitu seurakuntien talousarvioon, 257t eurolla, mikä on 73t euroa enemmän kuin vuoden 2024 talousarviossa.

Yhteisissä seurakunnallisissa tehtävissä (PL 3) toimintatuottoja on arvioitu 768t euroa, mikä on suunnilleen saman verran kuin vuoden 2023 talousarviossa. Henkilöstökulut nousevat 250t euroa (4,5 %) ja muiden kulujen nousu on 120t euroa (3,9 %).

Hautaustoimen (PL 4) toimintatuotot nousevat 57t euroa (3,9 %). Henkilöstökulut ovat samassa tasossa kuin vuoden 2024 talousarviossa. Muissa kuluissa on nousua 75t euroa (5,3%).

Kiinteistötoimessa (PL 5) toimintatuottojen nousu on 261t euroa (4,2 %). Nousua henkilöstökuluissa on 105t euroa (2,1 %) ja muissa kuluissa on nousua 725t euroa (7,6 %).

Vuodelle 2025 on valtuusto vahvistanut kirkollisveroprosentin 1,20 prosentiksi. Seurakuntayhtymän kirkollisverokertymä oli 36,1 miljoonaa euroa vuonna 2023 ja vuodeksi 2024 budjetoitiin 32 miljoonaa euroa. Vuodelle 2025 arvioidaan kirkollisverotuloja 36,1 miljoonaa euroa.

Valtionrahoitus arvioidaan kuluvaan vuoteen verrattuna 700t euroa vuoden 2024 valtionosuutta pienemmäksi, noin 4 miljoonaksi euroksi. Tähän on syynä valtion rahoituksen jakoperusteiden muutos, joka vahvistuu marraskuun kirkolliskokouksessa. Uudeksi jakoperusteeksi on kaksi vaihtoehtoa, ja molemmissa vaihtoehtoissa Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymä tulee jakosuudessa häviämään. Koko kirkon samaan valtionrahoituksen määrään kohdistuu myös vähennyspainetta, tämän vaikutus pyritään saamaan vielä syksyn aikana lopulliseen talousarvioon. Verotuskulut arvioidaan 580t euroksi ja keskusrahastomaksuja arvioidaan 3,8 miljoonaa euroa. Arvo-paperisijoitusten kirjanpitoon realisoituneita nettotuottoja arvioidaan talousarviossa 1,1 miljoonaksi euroksi ja lainojen korkokuluja 0,6 miljoonaa euroa.

Vuosikate on 2,6 miljoonaa euroa ja tilikauden poistoja on arvioitu 3,8 miljoonaa euroa. Vuosikate ei riitä poistojen kattamiseen ja tilikauden tuloksesta muodostuu talousarviossa 1,2 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Yhteinen kirkkoneuvosto	§ 131	19.09.2024
Yhteinen kirkkoneuvosto	§ 173	07.11.2024
Yhteinen kirkkovaltuusto	§ 56	11.12.2024

Seurakuntayhtymän ja hautainhoitorahaston investointiesitykset talousarviossa 2025

Yhteensä seurakuntayhtymän investointisuunnitelmaesitys vuosille 2025–2027 on 50,7 miljoonaa euroa ja kun tähän lisätään hautainhoitorahaston investoinnit 2,3 miljoonaa euroa, on suunnitelma yhteensä 53 miljoonaa euroa:

	seurakuntayhtymä	seurakuntayhtymä+hrh
2025	17 390 000 euroa	19 470 000 euroa
2026	18 095 000 euroa	18 330 000 euroa
2027	15 210 000 euroa	15 210 000 euroa

Hautaustoimen investointiesityksen loppusumma vuodelle 2025 on 1,7 miljoonaa euroa ja talousarvio- ja suunnittelukaudella 2025–2027 ne ovat yhteensä 6,8 miljoonaa euroa.

Suurimmat hautaustoimen investoinnit vuosina 2025–2027 ovat Pyhän Ristin kappelin peruskorjaus 2,1 miljoonaa euroa, Maarian hautausmaan laajennus 860t euroa, Turun hautausmaan tuhkahauta- ja uurnalehto 400t euroa.

Kiinteistötoimen investointiesitys vuodelle 2025 on 15,6 miljoonaa euroa ja talousarvio- ja suunnittelukaudella 2025–2027 investointiesitys on yhteensä 43,6 miljoonaa euroa.

Vuodelle 2025 esitetään suuria peruskorjauksia ja uudisrakennuksia 12,2 miljoonalla eurolla ja pieniä peruskorjauksia 3,4 miljoonalla eurolla.

Vuonna 2025 suurimmat investoinnit ovat Tuomiokirkon peruskorjaus 2 miljoonaa euroa, Hirvensalon seurakuntakeskus 2,5 miljoonaa euroa, Piikkiön uusi seurakuntatalo 3,5 miljoonaa euroa, Uusi Aninkaistenkatu sisäpihan kantta ja autotalleja koskevalta osuudelta 1,7 miljoonaa euroa ja leirialueiden suunnittelu 2 miljoonaa euroa.

Tuomiokirkon peruskorjaukseen on valtion vuoden 2023 budjetissa kirjattu opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnon alaan 4 miljoonan euron avustuskirjaus. Hankkeen ja avustuksen kohdentumisesta eri vuosille on olemassa arvio, joka tarkentuu, kun hankkeen hyväksytyt suunnitelmat valmistuvat. Kirkkohallitukselta Tuomiokirkon peruskorjaukseen on haettu 4 miljoonan euron avustusta.

Vuoden 2025 pienistä korjauksista suurimmat ovat Maarian kirkon sisäkorjaukset 900t euroa, Henrikin kirkon ulkopuoliset korjaukset ja valaistuksen korjaaminen 360t euroa, Kunstenniemen majoitusrakennusten peruskorjaukset 450t ja Kaarinan kirkon

Yhteinen kirkkoneuvosto	§ 131	19.09.2024
Yhteinen kirkkoneuvosto	§ 173	07.11.2024
Yhteinen kirkkovaltuusto	§ 56	11.12.2024

ilmanvaihtokoneen uusiminen ja konehuoneen rakentaminen 350t euroa.

Talous- ja kehittämispalveluihin on varattu 100t euron varaus rikkoutumisen tms. vuoksi tarvittaviin äkillisiin hankintoihin.

Seurakuntayhtymällä on lainaa vuoden 2024 alussa 8,9 miljoonaa euroa. Vuoden 2024 lopussa lainamääräennuste on 14,5 miljoonaa euroa ja tästä lainasta 2,5 miljoonaa euroa on rahoituslaitoksilta. Rahalaitoslaina on Hannunniitun asuintaloihin ja hautainhoitorahastolta on markkinaehtoinen laina Runosmäen monitoimitalo Riimiä sekä Hirvensalon seurakuntakeskusta varten 12 miljoonaa euroa.

Alla esitetään vuosittain tapahtuvat seurakuntayhtymän lainojen lyhennykset, niiden korot ja vuosina 2025–2027 nostettavat uudet, investointiesityksen edellyttämät lainat, joissa on rahoitussuunnitelma tehty. Periodin loppupuolen luvut ei kuvasta todennäköistä tulemaa, koska investointien määrä tulevina vuosina on iso ja lainoitusta tullaan lisääntyvässä määrin tarvitsemaan tai sitten lisäämään selvästi omarahoitusta, joka vähentää varainhoidossa toistaiseksi olevia varoja.

1 000 euroa	TP2023	Ennuste 2024	TA2025	TA2026	TA2027
Lainojen lyhennykset	404	404	404	404	6 404
Lainojen nostot		6 000	5 500		
Laina vuoden lopussa	8 875	14 471	19 567	19 163	12 759
Maksetut korot	283	495	610	846	605

Hautainhoitorahaston talousarvioesitys

Hautainhoitorahaston toimintatuotot ovat 2,9 miljoonaa euroa, nousua tuotoissa on 610t euroa (+26,9 %). Nousu johtuu siitä, että Jaanin asuintalojen peruskorjaus valmistuu. Toimintakulut ovat 4,6 miljoonaa euroa. Henkilöstökulujen osuus toimintakuluista on 2,7 miljoonaa euroa, 58%. Toimintakate jää miinukselle 1,7 miljoonaa euroa.

Sijoitustoiminnan tuottoihin arvioidaan vuoden 2025 talousarvioon 7 miljoonaa euroa tuloja ja kuluihin arvioidaan 3 miljoonaa euroa. Nettotuotoksi sijoitustoiminnassa arvioidaan 4 miljoonaa euroa. Hautainhoitorahaston varainhoidossa olevien sijoitusten tuottoa tulevaisuudessa vähentävät vuodesta 2022 alkaen seurakuntayhtymälle myönnettyt lainat, joita varten sijoituksista on kotiutettu varoja sekä Jaanin asuintalojen rahoitus

Yhteinen kirkkoneuvosto	§ 131	19.09.2024
Yhteinen kirkkoneuvosto	§ 173	07.11.2024
Yhteinen kirkkovaltuusto	§ 56	11.12.2024

hautainhoitorahaston varoista sekä tulevina vuosina suunnitellut antolainat seurakuntayhtymälle rakennusinvestointeihin.

Korkotuottoja seurakuntayhtymälle myönnettyistä lainoista on vuodelle 2025 arvioitu 550t euroa.

Rahoitustuottoja on yhteensä talousarviossa 3 miljoonaa euroa ja vuosikate on 1,3 miljoonaa euroa positiivinen. Poistoja on arvioitu 312t euroa ja tilikauden tulos jää positiiviseksi 993t euroa. Vapaaehtoisin varauksiin varaudutaan 400t eurolla ja tilikauden ylijäämäksi muodostuu 601t euroa.

Esitys Yhteinen kirkkoneuvosto päättää hyväksyä Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän ja sen hautainhoitorahaston talousarvioehdotukset vuodelle 2025. Seurakuntayhtymän talousarvion ja investointisuunnitelman osalta talousarvioehdotuksesta pyydetään seurakuntaneuvostojen lausunnot, jotka palautetaan hallinto- ja talousjohtajalle, talouspäällikölle ja kirjaamoon viimeistään perjantaina 11.10.2024 klo 15.00 mennessä ja jotka käsitellään yhteisen kirkkoneuvoston kokouksessa 7.11.2024, jolloin talousarvio käsitellään toiseen kertaan.

Päätös Esityksen mukaan.

Yhteinen kirkkoneuvosto 07.11.2024 § 173

Esittelijä Hallinto- ja talousjohtaja Timo Laakso

Esittely Talousarvioesitys vuodelle 2025 käsiteltiin ensimmäisen kerran kirkkoneuvostossa 19.9.2024, jolloin se lähetettiin seurakunnille lausuntoja varten. Lausuntoihin on edellisessä kohdassa annettu vastineet.

Talousarvioon on ensimmäisen käsittelyn jälkeen tehty seuraavia muutoksia:

1 Yleisperustelut ja 2 Käyttötalousosa: (s. 1–17) tekstit, luvut, taulukot ja kuvat päivitetty.

Toimintakatteiden yhteenveto (s. 19–20) on päivitetty ja lisätty sitä ennen sivu 18, srky lyhyesti. Samoin lisätty jokaisen pääluokan

Yhteinen kirkkoneuvosto	§ 131	19.09.2024
Yhteinen kirkkoneuvosto	§ 173	07.11.2024
Yhteinen kirkkovaltuusto	§ 56	11.12.2024

alkuun pääluokkaa lyhyesti kuvaava sivu. Toimintakattot ja niiden euromääräiset muutokset 2025-2024 pääluokittain ovat nyt:

	2025	2024	erotus	muutos-%
Yleishallinto (PL 1)	-4 742 146	-4 029 338	712 808	-17,7
Seurakunnallinen toiminta (PI 2)	-10 783 504	-10 524 651	258 853	-2,5
Yht. seurakunnalliset teht.(PL 3)	-8 245 340	-7 871 820	373 520	-4,7
Hautaustoimi (PL 4)	-1 475 953	-1 459 705	16 248	-1,1
Kiinteistötoimi (PL 5)	-8 869 288	-8 300 320	568 968	-6,9
	-34 116 231	-32 185 834	1 930 397	-6,0

Kirkkoneuvosto, johto- ja toimikunnat: lisätty 510t euroa yhteiselle kirkkoneuvostolle avustukset kohtaan.

Paattisten seurakunta: lisätty 50 % seurakuntapastorin henkilöstökuluja.

Piikkiön seurakunta: tarkistettu henkilöstökuluja

Pääluokka 6, rahoitusosa (s. 107–116): kaikki sivut on päivitetty. Kirkollisverotuloja on tarkistettu 1,9 miljoonaa euroa (36 100 000 eurosta 37 970 000 euroon) ja valtion rahoitusta on tarkistettu -370t euroa (3 970 000 eurosta 3 600 000 euroon). Lainojen korkokuluja on tarkistettu ylöspäin ja tämän vaikutus on rahoitustuottoihin ja -kuluihin vuodelle -161t euroa.

Kaikkien muutosten vaikutus talousarvioon verrattuna 19.9.2024 käsittelyssä olleeseen talousarvioon on: toimintatuotot pysyvät samana (10,2 miljoonaa euroa), toimintakulut nousevat 43,8 miljoonasta eurosta 44,3 miljoonaan euroon (0,5 miljoonaa euroa) ja toimintakate heikkenee saman verran (33,6 miljoonasta eurosta 34,1 miljoonaan euroon). Kirkollisverotulojen, lainojen korkojen ja valtionrahoituksen tarkistusten jälkeen vuosikate ja tilikauden tulos molemmat paranevat 848t euroa. Tilikauden tulos on muutosten jälkeen -391 830 euroa (aikaisemmin -1 207 814 euroa).

Taloussuunnitelmaosio 2024–2026 on lisätty talousarvioon sivuille 117–124.

Investointiosassa hautaustoimen investointien loppusumma on korjattu (+70t euroa).

Hautainhoitorahaston talousarviossa on tarkistettu antolainojen korkotuloja ja lisätty Jaanin 2,1 miljoonan euron kertynyt asuintalovarauksen käyttö korjauskustannuksiin. Korjaukset vaikuttavat hautainhoitorahaston talousarvioon positiivisesti ja hautainhoitorahaston ylijäämä talousarviossa nousee 0,6 miljoonasta eurosta 3 miljoonaan euroon.

Yhteinen kirkkoneuvosto	§ 131	19.09.2024
Yhteinen kirkkoneuvosto	§ 173	07.11.2024
Yhteinen kirkkovaltuusto	§ 56	11.12.2024

Hyväksyessään talousarvion seurakuntatalous vahvistaa osana budjettia suorituslisän perusteeksi myös peruspalkkojen palkkasumman, jossa tulee otetuksi huomioon vuosipalkkasummaan vaikuttavana tekijänä eri palvelussuhteiden kesto ja päätoimisuusaste vuoden aikana.

Suorituslisää maksettiin ensimmäisen kerran vuonna 2020. Erän maksaminen perustuu työntekijöiden työsuorituksen arviointiin. Suorituslisään on käytettävä vuosittain vähintään 1,1 % yleisen palkkausjärjestelmän piirissä olevan henkilöstön peruspalkkojen yhteismäärästä. Palkkasummaan otetaan mukaan kaikki palkat, jotka budjetoidaan yleisen palkkausjärjestelmän peruspalkkoihin talousarviovuodelle. Palkkasummassa ovat mukana paitsi pysyvässä toistaisessa palvelussuhteessa olevat, myös määräaikainen henkilöstö, joka palkataan yleiseen palkkausjärjestelmään.

Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymässä kyseinen yleisen palkkausjärjestelmän palkkasumma on 17 305 769 euroa. Työsuoritukseen perustuvan suorituslisän summa on peruspalkkojen palkkasumman perusteella 190 363 euroa.

Esitys Yhteinen kirkkoneuvosto päättää esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että

1. vahvistettavan suorituslisän perusteena oleva peruspalkkasumma on 17 305 769 euroa.
2. yhteinen kirkkovaltuusto hyväksyy vuoden 2025 talousarvion.

Päätös Esityksen mukaan.

92/02.00.01.00/2024

Yhteinen kirkkovaltuusto 11.12.2024 § 56

Esitys Yhteinen kirkkovaltuusto päättää

1. että vahvistettavan suorituslisän perusteena oleva peruspalkkasumma on 17 305 769 euroa.

Yhteinen kirkkoneuvosto	§ 131	19.09.2024
Yhteinen kirkkoneuvosto	§ 173	07.11.2024
Yhteinen kirkkovaltuusto	§ 56	11.12.2024

2. hyväksyä vuoden 2025 talousarvion.

Päätös Esityksen mukaan.

Liitteet

Liite 1 24.10. Talousarvio 2025

Liite 2 TALOUSARVIO 2025

Yhteinen kirkkoneuvosto § 149 10.10.2024
Yhteinen kirkkovaltuusto § 57 11.12.2024

Tarkastuskertomus vuodelta 2023 ja siihen annetut lausunnot

181/00.03.03/2023

Yhteinen kirkkovaltuusto 11.12.2024 § 57

Yhteinen kirkkoneuvosto 11.6.2024 §102

Esittelijä Hallinto- ja talousjohtaja Timo Laakso

Esittely Yhteinen kirkkovaltuusto on 12.12.2023/71§ hyväksynyt myös tarkastusjohtokunnan toimintaa ohjaavan hallintosäännön ja valinnut 19.1.2023/12§ tarkastusjohtokunnan puheenjohtajan ja jäsenet.

Arvioinnin johtokunnan eli tarkastusjohtokunnan tehtävä on hallintosäännössä määritelty seuraavasti: tarkastusjohtokunnan toimialana on arvioida seurakuntayhtymän ja siihen kuuluvien seurakuntien sisäistä valvontaa, toiminnan ja talouden tarkoituksenmukaisuutta, vaikuttavuutta ja raportointia, sekä talouden tasapainoa. Hallintosääntö on ohjannut tarkastuskertomuksen laatimista.

Tarkastusjohtokunta on laatinut arviointisuunnitelman vuodeksi 2023. Johtokunta on perehtynyt seuraaviin työaloihin:
Arviointisuunnitelman isot asiakokonaisuudet

- I. Talous ja sen seuranta
- II. Tavoitteiden saavuttaminen
- III. Kiinteistöasiat
- IV. Henkilöstötyö

Tarkastusjohtokunta on kuullut seuraavia viranhaltijoita:
hallinto- ja talousjohtaja Timo Laakso
lakiasiain päällikkö Anita Savioja
henkilöstöpäällikkö Tekla Määttänen
diakonia- ja sielunhoitotyön johtaja Teemu Hälli

Johtokunta on laatinut arviointikertomuksen, joka on hyväksytty johtokunnan kokouksessa 14.5.2024.

Arviointikertomukseen sisältyvät tarkastusjohtokunnan seuraavat suositukset:

Yhteinen kirkkoneuvosto	§ 149	10.10.2024
Yhteinen kirkkovaltuusto	§ 57	11.12.2024

I. Talous:

- Kiinteistökanta on seurakuntayhtymässä toimintaan ja talousarvioon suhteutettuna suuri, mikä nostaa investointimäärärahat ja investointivelan suuriksi. Kiinteistöstrategian päivittäminen on tärkeää viedä päätöksentekoon pian, jotta kiinteistöistä johtuvia kuluja voidaan leikata kestäväälle tasolle.

II. Henkilöstötyö:

- On hyvä, että uusi henkilöstösuunnitelma laaditaan yhteisen strategian pohjalta koko seurakuntayhtymälle. Henkilöstösuunnitelmassa on tärkeää painottaa, että työntekijöiden eläköityessä on aina punnittava viran täytön tarvetta ja sitä, millainen työnkuva uusiin, avattaviin virkoihin liittyy. Supistuvat resurssit tulevaisuudessa vaativat, että tehtävä työ on tarkoituksenmukaista, hyvin järjestettyä ja tehokasta.
- Vapaaehtoistyön merkitys tulevaisuudessa tullee kasvamaan, ja vapaaehtoisena toimimisen kehittämiseen on syytä kiinnittää jatkossakin erityistä huomiota (vapaaehtoistyön koordinoinnin kehittäminen, tehokas viestintä ja toimintaa tukeva koulutus vapaaehtoisille ja heitä ohjaaville työntekijöille). Suosittelemme vapaaehtoistyön kokonaiskuvan selvittämistä ja sen ylläpitoa yhtymässä ja sen seurakunnissa, ja sen pohjalta edelleen kehittämään vapaaehtoistyön koordinointia ja markkinointia.
- Työhyvinvoinnin, jaksamisen ja työssä kehittymisen tukemiseen voi käyttää myös meille uusia keinoja, joista muilta toimijoilta on kertynyt positiivista kokemusta. Uudet keinot voivat olla esim. rotaatiota yksiköiden välillä, uudenlaisia työn tekemisen tapoja tai liittyä jaetun osaamisen hyödyntämiseen.

III. Strategiatyö:

- Jatkossa strategian toteutumisen tulisi olla paremmin mitattavissa.
- On tärkeää, että seurakuntayhtymän ja seurakuntien strategiat tukevat toisiaan. Kun koko yhtymän strategia (Kirkko Turussa ja Kaarinassa -strategia) valmistuu, seurakuntien tulisi tarkastella omat strategiansa ja päivittää niitä tarpeen mukaan, että ne ovat linjassa koko yhtymän tason strategian kanssa.
- Tarkastusjohtokunta pitää tärkeänä, että ilmastotyö ja seurakuntayhtymän hiilineutraaliuden tavoitevuosi 2029 on jatkossakin strategiassa mukana, sillä ns. helpot toimet hiilipäästöjen pienentämiseksi on tehty, mutta emme ole vielä tavoitteessa. Yhtymän ympäristötyö on aktivoitunut viime vuosina ja yhteistyö Turun kaupungin kanssa on lähtenyt hyvin käyntiin.
- Samoin koko yhtymän strategiaan on jatkossakin syytä sisällyttää henkilöstöä koskeva painopiste.

Yhteinen kirkkoneuvosto	§ 149	10.10.2024
Yhteinen kirkkovaltuusto	§ 57	11.12.2024

Seurakuntayhtymän hallintosäännön mukaan arviointikertomuksen käsittely on seuraava:

14 § Arvioinnin johtokunnan eli tarkastusjohtokunnan tehtävänä on mm. laatia vuosittain kunkin kalenterivuoden kesäkuun loppuun mennessä arvioinnin perusteella arviointikertomus yhteiselle kirkkovaltuustolle.

Yhteinen kirkkoneuvosto lähettää arviointikertomuksen yhdessä seurakuntien ja yhtymän yksiköiden tekemien selvitysten ja oman selvityksensä kanssa yhteiselle kirkkovaltuustolle.

Esitys Yhteinen kirkkoneuvosto päättää merkitä tarkastusjohtokunnan arviointikertomuksen saapuneeksi ja pyytää siinä esitettyihin suosituksiin selvitykset hallinto- ja talousjohtaja Timo Laaksolta, kiinteistöjohtaja Kalle Luomalta, henkilöstöpäällikkö Tekla Määttäseltä ja diakonia- ja sielunhoitotyön johtaja Teemu Hällilltä.

Selvitykset tulee palauttaa kirjaamoon 31.8.2024 mennessä

Käsittely Esittelijä muutti esitystään selvitysten palautusajan osalta. Selvitykset tulee palauttaa kirjaamoon 9.9.2024 mennessä.

Päätös Esityksen mukaan Käsittely-kohta huomioiden.

Esityksen mukaan.

Yhteinen kirkkoneuvosto 10.10.2024 §149

Tarkastusjohtokunnan arviointikertomus on liitteenä. Viranhaltijat, joilta selvitystä on pyydetty, ovat antaneet liitteenä olevat selvitykset.

Esitys Yhteinen kirkkoneuvosto päättää

1. merkitä selvitykset tiedoksi

2. esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että se päättää merkitä tarkastusjohtokunnan arviointikertomuksen vuodelta 2023 ja annetut selvitykset tiedoksi sekä päättää toimenpiteistä niiden johdosta

Päätös Esityksen mukaan.

Yhteinen kirkkoneuvosto § 149 10.10.2024
Yhteinen kirkkovaltuusto § 57 11.12.2024

Yhteinen kirkkovaltuusto 11.12.2024 § 57

Esittelijä Hallinto- ja talousjohtaja Timo Laakso

Esitys Yhteinen kirkkovaltuusto päättää merkitä tarkastusjohtokunnan arviointikertomuksen vuodelta 2023 ja annetut selvitykset tiedoksi sekä päättää toimenpiteistä niiden johdosta.

Päätös Esityksen mukaan.

Liitteet

Liite 3 Henkilöstöpäällikön lausunto tarkastusjohtokunnan arviointikertomukseen 09 2024

Liite 4 Lausunto tarkastusjohtokunnan arviointikertomukseen hallinto- ja talousjohtaja ja kiinteistöjohtaja

Liite 5 Diakonia- ja sielunhoitotyönjohtajan lausunto tarkastusjohtokunnalle

Liite 6 Arviointikertomus 2023

Yhteinen kirkkoneuvosto	§ 146	10.10.2024
Yhteinen kirkkovaltuusto	§ 58	11.12.2024

Suomen Lähetysseuran avustusanomus katastrofityöhön Gazassa ja Länsirannalla

Yhteinen kirkkoneuvosto 10.10.2024 § 146

Esittelijä Hallinto- ja talousjohtaja Timo Laakso

Esittely Suomen Lähetysseura anoo Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymältä 30 000 euron avustusta katastrofityöhön Gazassa ja Länsirannalla.

Vuoden 2024 aikana Gazan humanitaarinen tilanne on entisestään vaikeutunut. YK:n arvioiden mukaan lähes 40 000 ihmistä oli saanut surmansa sodan seurauksena ennen kesäkuuta 2024 ja syyskuuhun mennessä kuolleiden ja haavoittuneiden siviilien määrä on kasvanut tuhansilla. Yli 30 prosenttia tähän mennessä kuolleista on lapsia.

Gazassa on äärimmäinen pula vedestä, välitön nälänhätä uhkaa yli 2,2 miljoonaa gazalaista ja merkittävä osa gazalaislapsista kärsii jo tällä hetkellä vakavasta aliravitsemuksesta. Hygieniaolosuhteet ovat katastrofaaliset ja terveystilanne on äärimmäisen vaikea. Viimeisimpänä Gazassa on puhjennut polioepidemia, jonka vuoksi osapuolet suostuivat lyhyeen tulitaukoon. Tulitauon aikana noin 560 000 lasta rokotettiin. Suomen Lähetysseuran tukema Lähi-idän kirkkojen neuvoston pakolaispalvelujen osasto (MECC/DSPR) osallistui rokotuskampanjaan.

Myös Länsirannan palestiinalaisten tilanne on sodan aikana vaikeutunut. Länsirannan kaupunkeja ja pakolaisleirejä on toistuvasti vallattu ja asukkaat on asetettu ulkonaliikkumiskieltoon Israelin armeijan sotilaallisten operaatioiden ajaksi useiksi päiviksi kerrallaan. Liikkumisrajoitusten, lisääntyneen siirtokuntalaisväkivallan ja Israelin armeijan operaatioiden seurauksena useiden perheiden ruokaturva on heikentynyt, lasten koulunkäynti vaarantunut tai estynyt, asukkaiden pääsy terveydenhoitoon on vaikeutunut eivätkä maanviljelijät ole päässeet viljelmilleen. Väkivaltaisuuksissa Länsirannalla on lokakuusta 2023 alkaen saanut surmansa yli viisisataa palestiinalaista.

Esityslistan liitteenä on Suomen Lähetysseuran avustusanomus.

Esittelijä pyysi erikseen Suomen Lähetysseuralta arviota tähän saakka alueille toimitetun avun perillemenosta. Vastauksesta seuraavassa lyhyt yhteenveto.

Yhteinen kirkkoneuvosto	§ 146	10.10.2024
Yhteinen kirkkovaltuusto	§ 58	11.12.2024

Lähetysseuran katastrofiavun kumppanijärjestöillä (Luterilaisen Maailmanliitto (LML) ja Lähi-idän kirkkojen neuvoston pakolaispalvelun osasto (MECC/DSPR)) on olosuhteisiin nähden erittäin hyvät edellytykset avun perille menon varmistamiseksi. Avustustoiminnan olosuhteet ovat poikkeuksellisen vaikeat Gazassa, eikä mikään humanitaarinen järjestö ole pystynyt tekemään työtään siinä laajuudessa kuin olisi halunnut tai johon niillä olisi ollut kapasiteettia. Gazassa avustustoimintaan kohdistuu erittäin vakavia turvallisuusuhkia sekä viranomaisten rajoituksia, jotka vaikeuttavat työtä. Molemmilla toimijoilla on vakiintuneet käytännöt hätäapuvarojen kanavoimiselle, seurannalle ja raportoinnille, myös Gazassa tehtävän työn osalta. Tilanteen haastavuudesta huolimatta ne ovat pystyneet toimittamaan apua tehokkaasti, ajantasaisesti ja vastaten työn hallinnoinnista mallikkaasti ja sovitusti. Lähetysseura on saanut tuetusta työstä väli- ja loppuraportit ja siitä on myös raportoitu työtä rahoittaville tahoille Suomessa. Työ on tehty esitettyjen suunnitelmien ja yhdessä laaditun hankerahoitussopimuksen mukaan. Hankkeiden talous on myös tilintarkastettu.

Yhteiselle kirkkovaltuustolle on varattu määrärahoja kansainväliseen avustustoimintaan 50 000 euroa, ja siitä on koko määräraha jäljellä.

Suomen Lähetysseuralle voidaan myöntää 20 000 euron avustus katastrofityöhön Gazaan ja Länsirannalle. Kansainväliseen avustustoimintaan varatun jäljelle jäävän määrärahan osalta tehdään loppuvuonna esitykset, joilla määräraha tulee käytettyä. Avustus maksetaan tulosityksiköltä 1001010101 yhteinen kirkkovaltuusto.

Esitys	Yhteinen kirkkoneuvosto päättää esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että se myöntää 20 000 euron avustuksen Suomen Lähetysseuralle katastrofityöhön Gazaan ja Länsirannalle.
Käsittely	Suomen Lähetysseuralta pyydetään selvitys Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän vuonna 2023 myöntämän 30 000 euron avustuksen käytöstä ennen asian käsittelyä yhteisessä kirkkovaltuustossa.
Päätös	Esityksen mukaan käsittely huomioiden.

179/02.03.00.01/2023

Yhteinen kirkkovaltuusto 11.12.2024 § 58

Yhteinen kirkkoneuvosto § 146 10.10.2024
Yhteinen kirkkovaltuusto § 58 11.12.2024

Esitys Yhteinen kirkkovaltuusto merkitsee tiedoksi Suomen Lähetysseuralta saamansa selvityksen vuonna 2023 myönnetyn 30 000 euron avustuksen käytöstä. Yhteinen kirkkovaltuusto päättää myöntää 20 000 euron avustuksen Suomen Lähetysseuralle katastrofityöhön Gazaan ja Länsirannalle.

Päätös Esityksen mukaan.

Liitteet Liite 7 Avustusanomus vuodelle 2024 Suomen Lähetysseura

Yhteinen kirkkoneuvosto	§ 171	07.11.2024
Yhteinen kirkkovaltuusto	§ 59	11.12.2024

Hätäapuanomukset konflikteista kärsiville Lähi-itään (Gaza ja Syyria) ja Libanoniin

Yhteinen kirkkoneuvosto 07.11.2024 § 171

Esittelijä Hallinto- ja talousjohtaja Timo Laakso

Esittely Kirkon Ulkomaanapu on aloittanut laajan alueellisen avustusoperaation Lähi-idässä ja on käynnistänyt avustushankkeet Lähi-idässä (Gaza ja Syyria) sekä Libanonissa. Kirkon Ulkomaanavun kaksi avustushakemusta ovat esityslistan liitteinä.

Gazassa tuetaan lapsia ja vammautuneita. Lapsille tarjotaan psykososiaalista tukea ja lisäkoulutusta opettajille. Hankkeet toteutetaan yhdessä kolmen kumppanijärjestön kanssa, jotka ovat Latin Patriarchate in Gaza City, Palestinian Councelling Center ja International Orthodox Christian Charities. Kirkon Ulkomaanapu on työskennellyt miehitetyllä Länsirannalla sekä Itä-Jerusalemissa vuodesta 2012 lähtien.

Konfliktin eskaloitumisen myötä on, YK:n arvion mukaan, noin miljoona ihmistä joutunut jättämään kotinsa. Heistä suuri osa on paennut rajan yli Syyriaan. KUA:n **Syyriassa** alkava työ keskittyy ihmisten perustarpeiden täyttämiseen. Pakolaisille järjestetään toimivia pakolaissuojia ja heille jaetaan lämmikkeitä kylmenevän talven varalle. Paenneet saavat myös hygieniatuotteita, ja lisäksi heille järjestetään psykososiaalista tukea. Kirkon Ulkomaanavulla on ollut maatoimisto Syyriassa vuodesta 2019 lähtien.

Lähi-idässä yli vuoden jatkanut eskaloitunut konflikti on kiihtynyt viimeisten kuukausien aikana. Erityisesti Libanonin eteläosissa aseelliset yhteenotot ja pommitukset ovat päivittäisiä. Kuolleiden joukossa on lapsia, terveydenhuollon työntekijöitä ja avustusjärjestöjen työntekijöitä. Myös alueen infrastruktuuri on tuhoutunut, mikä vaikuttaa yli 20 000 lapsen koulunkäyntimahdollisuuksiin.

Lokakuussa 2024 jo yli miljoona ihmistä on joutunut jättämään kotinsa. Osa on paennut ulkomaille ja osa Libanonin pohjoisosiin. Maan sisäisiä pakolaisia varten on perustettu lokakuun alkuun mennessä 875 pakolaissuojaa muun muassa kouluihin.

KUA aloittaa hätäavun jakamisen näissä hätäsuojissa yhteistyössä kumppanijärjestönsä War Child Alliance in Lebanonin kanssa. War Child on kansainvälisen avun järjestö, joka työskennellyt

Yhteinen kirkkoneuvosto § 171 07.11.2024
Yhteinen kirkkovaltuusto § 59 11.12.2024

Libanonissa jo pitkään ja auttaa jo myös vastikään eskaloituneen kriisin uhreja.

Ensivaiheen avustuksena tullaan turvaamaan hätäsuojiin paenneiden ihmisten perustarpeet. Heille jaetaan ruokaa, puhdasta vettä sekä parannetaan suojien saniteettitiloja hyvän hygienian takaamiseksi. Tämän lisäksi lapsille ja heidän huoltajilleen tarjotaan psykososiaalista tukea traumojen läpikäymiseksi. Hankkeen toisessa vaiheessa tätä tukea tullaan lisäämään nopean toipumisen avuksi. Hankkeen kesto on 3 kuukautta. Sen aikana tullaan tavoittamaan 3 900 hätäapua tarvitsevaa.

Yhteiselle kirkkovaltuustolle on varattu määrärahoja kansainväliseen avustustoimintaan 50 000 euroa ja aiemmin on tehty esitys myönnettäväksi Suomen Lähetysseuralle 20 000 euroa katastrofityöhön Gazaan ja Länsirannalle. Avustus maksetaan tulosyksiköltä 1001010101 yhteinen kirkkovaltuusto.

Esitys Yhteinen kirkkoneuvosto esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että se myöntää 10 000 euroa Lähi-idän (Gaza ja Syyria) sekä 10 000 euroa Libanonin konflikteista kärsiville. Avustukset maksetaan yhteisen kirkkovaltuuston avustusmäärärahoista, tulosyksiköltä 1001010101.

Päätös Esityksen mukaan.

179/02.03.00.01/2023

Yhteinen kirkkovaltuusto 11.12.2024 § 59

Esitys Yhteinen kirkkovaltuusto merkitsee tiedoksi Kirkon Ulkomaanavulta saamansa selvityksen työn valvonnasta ja avun perille menemisestä. Yhteinen kirkkovaltuusto päättää myöntää 10 000 euroa Lähi-idän (Gaza ja Syyria) sekä 10 000 euroa Libanonin konflikteista kärsiville. Avustukset maksetaan yhteisen kirkkovaltuuston avustusmäärärahoista, tulosyksiköltä 1001010101.

Päätös Esityksen mukaan.

Liitteet

Liite 8 Avustusanomus KUA Hätäapua Lähi-itään
Liite 9 Avustusanomus KUA Hätäapua Libanon

Yhteinen kirkkoneuvosto § 151 10.10.2024
Yhteinen kirkkovaltuusto § 60 11.12.2024

Käyttösuunnitelman muutos pienoismuistolehdon perustamiseksi Kuusiston hautausmaalle

Yhteinen kirkkoneuvosto 10.10.2024 § 151

Esittelijä Kiinteistöjohtaja Kalle Luoma

Esittely Kuusiston hautausmaa on yhdessä Maarian hautausmaan kanssa yhtymän ainoa hautausmaa, joissa vielä ei ole muistolehtoa. Maariastakin muistolehto löytyy muutaman sadan metrin päästä Maarian kirkkomaalta.

Kaarinan seurakuntaneuvosto on jättänyt kiinteistöpalveluille vuoden 2025 investointitarpeita koskevan esityksen, jossa yhtenä kohtana on suunnitelmien laatiminen Kuusiston hautausmaalle muistolehdon rakentamiseksi.

Pienille hautausmaille, kuten Maarian kirkkomaalle ja Kakskertaan, on perustettu viime vuosien aikana ympäristöön sopivat ja olemukseltaan sukuhautaa muistuttavat pienoismuistolehdot. Hautaustoimipalvelut näkee, että vastaava sopisi myös Kuusistoon. Erinomainen paikka on löytynyt kirkkomaan itäpäädyssä, jossa on sopivan kokoinen vapautunut sukuhautapaikka pääkäytävän päässä.

Alueelle saadaan mahtumaan reilun 2 m leveä, 2 m syvä ja olemukseltaan sukuhautaa muistuttava pienoismuistolehto. Alue rajataan perinteisin reunakivin ja päätyyn asennetaan perinteisen kaltainen hautakivi koristellisine sivukivineen. Kivessä on tilaa 64 laatalle, johon vainajien tiedot voidaan kaivertaa. Nimilaatan kiinnitysoikeus on 25 vuotta. Oikeutta on mahdollista jatkaa uudella 25 vuoden jaksolla, maksamalla siitä silloin voimassa olevan hinnaston mukainen haudan lunastushinta. Hautaaminen tapahtuu ilman urnaa reunakivien sisäpuolelle, jonka hiekkapintaiselle alueelle on kaavoitettu tilat 64 vainajalle.

Kohde pyritään toteuttamaan vuonna 2025 investointien tilausnumerolla 2011939 hautausmaiden pienet investoinnit, mikäli vuoden 2025 talousarvioesitys tältä osin aikanaan hyväksytään.

Kiinteistöjohtokunta käsitteli asiaa kokouksessaan 1.10.2024 ja päätti osaltaan hyväksyä esitetyn käyttösuunnitelman muutoksen.

Esitys Yhteinen kirkkoneuvosto hyväksyy osaltaan Kuusiston hautausmaalle laaditun pienoismuistolehtoa koskevan käyttösuunnitelman muutoksen suunnitelmineen sekä lähettää

Yhteinen kirkkoneuvosto § 151 10.10.2024
Yhteinen kirkkovaltuusto § 60 11.12.2024

käyttösuunnitelman muutoksen edelleen yhteisen kirkkovaltuuston hyväksyttäväksi.

Päätös Esityksen mukaan.

237/05.01.00.00/2024

Yhteinen kirkkovaltuusto 11.12.2024 § 60

Esitys Yhteinen kirkkovaltuusto päättää hyväksyä Kuusiston hautausmaalle laaditun pienoismuistolehtoa koskevan käyttösuunnitelman muutoksen suunnitelmiseen.

Päätös Esityksen mukaan.

Liitteet

- Liite 10 Kuusiston hautausmaa, sijainti hautausmaalla 2
- Liite 11 Kuusiston muistolehto, kivirakenteet
- Liite 12 Kuusiston muistolehto, käyttösuunnitelma
- Liite 13 Kuusiston muistolehto, nimikivi
- Liite 14 Kuusiston muistolehto, tuhkasijat
- Liite 15 Käyttösuunnitelma Kuusiston muistolehto

Yhteinen kirkkoneuvosto	§ 152	10.10.2024
Yhteinen kirkkovaltuusto	§ 61	11.12.2024

Lasten muistolehdon hautausmaakaava ja käyttösuunnitelma sekä tyhjän sylin muistopaikka

Yhteinen kirkkoneuvosto 10.10.2024 § 152

Esittelijä Kiinteistöjohtaja Kalle Luoma

Esittely Kiinteistöjohtokunta päätti kokouksessaan 14.2.2023 koko seurakuntayhtymän toimialuetta palvelevan tyhjän sylin muistopaikan perustamisesta Turun hautausmaalle. Samassa yhteydessä oli esillä, että alueen yhteyteen voitaisiin perustaa lasten muistolehto.

Hautaustoimipalvelut on suunnitellut em. toiminnot hautausmaan koillisreunassa, kauniilla ja loivalla mäntyrinteellä sijaitsevan lasten kertahautakorttelin U.5.5. alaosaan. Paikkaan ei aikaisemmin ole kaavoitettu hautoja. Muistolehto sijoittuu välittömästi lasten hautojen alapuolelle ja tyhjän sylin muistopaikka tästä noin 20 m rinnettä alaspäin sijaisevan asfaltoidun käytävän päähän hautakorttelin U.9.9. luoteisrajan tuntumaan.

Muistolehtoon rakennetaan kivetty patio ja sille johtaa kivetty käytävä. Kiveyksen ylärinteen puolelle rakennetaan luonnonkivestä pengermuuri, jolla rinteen kallistus saadaan oikaistua turvalliseksi. Pation muurin puoleiselle reunalle asennetaan lohkopintainen nimikivi, johon on mahdollista kiinnittää perhosen muotoinen laatta haudatun lapsen nimeä ja päivämääriä varten.

Muistolehdon varsinainen hauta-alue sijaitsee pation takana, hautausmaata rajaavan muurin puolella loivassa rinteessä. Hauta-alueelle on kaavoitettu tila 108 vainajan tuhkalle. Muistolehtoon voidaan haudata vain alle 18-vuotiaana kuolleita lapsia ja nuoria. Vainajat haudataan tuhkattuina ilman urnaa. Hautausstilanteessa omaiset eivät voi olla paikalla, eikä haudan tarkkaa sijaintia kerrota.

Mikäli vainajan kotikunta on Turku tai Kaarina, tuhkauksesta, haudan lunastuksesta, hautauspalvelusta ja laatan kiinnitysoikeudesta ei peritä maksua. Laatasta peritään hinnaston mukainen maksu. Ulkopaikkakuntalaisesta vainajasta peritään hinnaston mukaiset maksut tuhkauksesta, haudan lunastuksesta, hautauspalvelusta sekä laatan kiinnitysoikeudesta sekä laatasta.

Riippumatta vainajan kotipaikkakunnasta, omaiset tilaavat laatan kaiveruksen ja kiinnityksen seurakuntayhtymän kilpailuttamalta yhteistyökumppanilta ja maksavat palvelusta sopimuksen mukaisen hinnan suoraan ko. yritykselle.

Yhteinen kirkkoneuvosto § 152 10.10.2024
Yhteinen kirkkovaltuusto § 61 11.12.2024

Tyhjän sylin muistopaikalle rakennetaan ulkoasultaan vastaava patio istutuksineen kuin lasten muistolehtoon. Patian lasten hauta-alueen puoleiseen reunaan rakennetaan kahdesta luonnokivestä muistomerkki, johon kiinnitetään metallillaatta, jossa on teksti suomeksi ja ruotsiksi: ”Lapselle, jota emme koskaan saaneet. Lapselle jonka saimme vain hetkeksi”. Sekä lasten muistolehdon että tyhjän sylin patiolla asennetaan penkki.

Kiinteistöjohtokunta päätti kokouksessaan 1.10.2024 osaltaan hyväksyä kaavaehdotuksen ja käyttösuunnitelman muutoksen.

Esitys Yhteinen kirkkoneuvosto hyväksyy osaltaan Turun hautausmaan korttelin 01U.05.05. hautausmaakaavan täydentämisen lasten muistolehdolla ja tyhjän sylin muistopaikalla edellä ja liitteissä esitetyllä tavalla sekä lähettää kaavaehdotuksen ja siihen liittyvän käyttösuunnitelman edelleen yhteisen kirkkovaltuuston hyväksyttäväksi.

Päätös Esityksen mukaan.

236/05.01.00.01/2024

Yhteinen kirkkovaltuusto 11.12.2024 § 61

Esitys Yhteinen kirkkovaltuusto päättää hyväksyä Turun hautausmaan korttelin 01U.05.05. hautausmaakaavan täydentämisen lasten muistolehdolla ja tyhjän sylin muistopaikalla sekä kaavaehdotukseen liittyvän käyttösuunnitelman edellä ja liitteissä esitetyllä tavalla.

Päätös Esityksen mukaan.

Liitteet

- Liite 16 Lasten muistolehto ja tyhjä syli, sijainti hautausmaalla
- Liite 17 Lasten muistolehto kivi
- Liite 18 Lasten muistolehto käyttösuunnitelma
- Liite 19 Lasten muistolehto suunnitelma
- Liite 20 Lasten muistolehto tuhkasijat
- Liite 21 Tyhjä syli suunnitelma
- Liite 22 Tyhjä syli, kivi

Yhteinen kirkkoneuvosto § 178 07.11.2024
Yhteinen kirkkovaltuusto § 62 11.12.2024

Maarian kirkon suunnitelmien hyväksyntä

Yhteinen kirkkoneuvosto 07.11.2024 § 178

Esittelijä Kiinteistöjohtaja Kalle Luoma

Esittely Koroisten piispanistuimen koillispuolelle rakennettu Maarian kirkko kuuluu Vähäjoen ja Aurajoen alajuoksun keskiaikaisten kivikirkkojen keskittymään. 1200-luvun alussa perustetun seurakunnan kivikirkko on historiallinen maamerkki pitäjän hengellisestä ja hallinnollisesta keskuksista, joka sijaitsi aluksi Koroisten piispanistuimen ja myöhemmin hiippakunnan keskuksen Turun tuomiokirkon läheisyydessä.

Maarian kirkon valmistuminen ajoittuu nykytutkimuksen mukaan 1440-luvulle. Kirkon nykyasu on peräisin 1980-luvun alkupuolen laajasta peruskorjauksesta, jossa sisäpuolen restaurointitöiden lisäksi korjattiin rakenteita, parannettiin tilojen toiminnallisuutta ja uusittiin 1930-luvulla asennetut tekniset järjestelmät. Merkittävin muutos oli keskiaikaisten elementtien esiin nostaminen ja vastaavasti uusgotiikan kerrostuman poistaminen.

Rakennuksessa on ollut sisäilmaongelmia 2010-luvun loppupuolella ja rakennukseen on tehty korjauksia johtamalla mm. kattovedet pois päin rakennuksesta. Suoritetuilla korjauksilla ei ole kuitenkaan saavutettu toivottua lopputulosta, koska ratkaisevaa olisi saada estettyä ilmavuodot rakennuksen alapohjasta, mikä vaatii koko alapohjan uusimisen. Lattiarakenteet on aikaisemmissa korjaus- ja muutostöissä toteutettu vuonna 1909 valetun betonilaatan päälle. Rakenteesta on puuttanut kapillaarikatko, joka on osaltaan vaikuttanut kosteusvaurion syntymiseen.

Lattiarakenteen korjaukselle on selvitetty eri vaihtoehtoja ja nyt viimeisimmissä suunnitelmissa esitetään kirkkosalin puulattia-alueen rakenteiden uusimista kokonaisuutena. Vanha lattiarakenne esitetään purettavaksi ja tämän alta kaivettaisiin pois maa-ainesta siten, että pystytään toteuttamaan kapillaarikatkon vaatimat rakenneerrokset. Uusi lattiarakenne toteutettaisiin betonirakenteisena, jossa on kantava betonilaatta sekä betoninen pintalaatta. Tämän päälle toteutettaisiin uusi laualattiarakenne sekä osaan lattia-alueita uusi tiililaattalattia. Tiililaatoitetulle uudelle, lattian osuudella sijoitetaan betoniseen pintalaattaan vesikiertoinen lattialämmitysputkisto. Laualattian alueella toteutetaan aikaisemman toteutustavan periaatteita vastaavasti lämmitys kirkkosalin penkkien alle sijoitetuin uusittavin patterein. Lattialaudoitus ja laajennettava

Yhteinen kirkkoneuvosto	§ 178	07.11.2024
Yhteinen kirkkovaltuusto	§ 62	11.12.2024

tiililattia toteutettaisiin nykyisten pintamateriaalien mukaisina väritykseltään sekä mitoitukseltaan.

Koska koko lattiarakenteen uusiminen on jo itsessään raskas korjaustoimenpide, kannattaa lattian uusimisen yhteydessä suorittaa myös muita kirkon esteettömyyden ja käytettävyyden parantamiseen liittyviä toimenpiteitä. Lattiarakenteiden uusimisen yhteydessä parannettaisiin kirkkosalin esteettömyyttä toteuttamalla tuulikaapin alueen uusi lattia loivasti luiskattuna sekä koko kirkkosalin lattia hyvin loivasti kaltevana. Kallistus toteutettaisiin hyvin loivana kirkkosalissa (noin 5,4 mm metriä kohden). Lattian kallistaminen mahdollistaa myös tasoeron poistamisen alttarialueen sekä kirkkosalin lattioiden väliltä. Lattiarakenteiden uusimisen yhteydessä toteutettaisiin induktiosilmukat kirkkosalin lattiarakenteeseen.

Alttarialueen sekä sisäänkäynnin alueen toiminnallisuutta ja monikäyttöisyyttä parannettaisiin poistamalla lähimmät kolme ja neljä penkkiriviä alttarin edustalta sekä neljä penkkiriviä molemmilta puolilta keskilaivaa lehterin alapuoleiselta alueelta. Näiden alueiden poistettavat penkit esitetään korvattavan irtotuolein. Lisäksi alttarin irtotuolein varustettava alue toteutettaisiin tasaisena lattia-alueena.

Toiminnalliset muutokset keskittyvät pääosin kirkkosaliin sisäänkäynnin sekä alttarin lähialueille. Sisäänkäynnin läheisyyteen on suunniteltu keittiökalusteen sekä wc-tilan lisääminen. Samassa muutoksessa nykyisen siivouskomeron sijainti muuttuu. Keittiökaluste varustetaan siirtoseinärakentein, jolla voidaan häivyttää keittiön toiminnot, kun näitä ei käytetä.

Teknisiä korjauksina toteutettaisiin kirkon sähkö-, lämmitys-, ja äänentoistojärjestelmien uusiminen sekä valaistuksen parannukset. Kirkon yleisvalaistukseen tarvitaan parannuksia sekä säädettävyyttä. Uudessa suunnitelmassa alttarin edustan irtotuolit mahdollistavat tilan monipuolista käyttöä erityyppisissä tilaisuuksissa ja näin tämän alueen valaiseminen tulee tarkasteltavaksi. Lisäksi on toivottu krusifiksin sekä saarnatuolin valaistukseen parannuksia.

Maarian kirkon peruskorjauksen rakennustoimikunta on teettänyt suunnitelmat, joissa em. muutos- ja korjaustoimenpiteet on esitetty. Arkkitehtisuunnitelmat ovat liitteenä.

Rakennustoimikunta on myös teettänyt alustavan kustannusarvion, jonka mukaan hankkeen kustannukset ovat 1,3 – 1,4 miljoonaa euroa (sis. alv 25,5 %). Kustannuksia voidaan tarkentaa, kun restauroinnin ja konservoinnin laajuus ovat tarkentuneet, kun suunnittelu on edennyt pidemmälle ja kun urakkakilpailutus on suoritettu.

Yhteinen kirkkoneuvosto § 178 07.11.2024
Yhteinen kirkkovaltuusto § 62 11.12.2024

Maarian kirkon peruskorjauksen rakennustoimikunta on kokouksessaan 27.9.2024 osaltaan hyväksynyt hankkeen suunnitelmat pyytänyt lausunnot Maarian seurakunnan seurakuntaneuvostolta, seurakuntayhtymän vammaisneuvostolta sekä Museovirastolta. Seurakuntaneuvoston ja vammaisneuvoston lausunnot ovat liitteenä. Museoviraston lausunto on pyydetty 30.9.2024. Museovirasto on osallistunut hankkeen suunnitteluvaiheeseen aktiivisesti ja lausunto saatiin 7.11.2024. Myös Museoviraston lausunto on liitteenä.”

Esitys Yhteinen kirkkoneuvosto tutustuu Maarian kirkon korjaussuunnitelmiin ja päättää osaltaan hyväksyä suunnitelmat sekä esittää suunnitelmien hyväksymistä yhteiselle kirkkovaltuustolle. Kirkkovaltuuston hyväksynnän jälkeen suunnitelmat lähetetään Kirkkohallitukseen vahvistettaviksi.

Päätös Esityksen mukaan.

238/03.03.01.01/2024

Yhteinen kirkkovaltuusto 11.12.2024 § 62

Esitys Yhteinen kirkkovaltuusto tutustuu Maarian kirkon korjaussuunnitelmiin ja päättää hyväksyä korjaussuunnitelmat. Kirkkovaltuuston hyväksynnän jälkeen suunnitelmat lähetetään Kirkkohallitukseen vahvistettaviksi.

Päätös Esityksen mukaan.

Liitteet

- Liite 23 Maarian kirkko ARK-suunnitelmat 09-2024
- Liite 24 Maarian kirkon korjaussuunnitelmat - Vammaisneuvoston lausunto 102024
- Liite 25 Maarian seurakuntaneuvoston lausunto Maarian kirkon suunnitelmista 1.10.2024
- Liite 26 Museoviraston lausunto Maarian kirkon muutostyöt 07112024

Yhteinen kirkkoneuvosto	§ 180	07.11.2024
Yhteinen kirkkovaltuusto	§ 63	11.12.2024

Yhteisjohtokunnan johtosäännön päivitys

Yhteinen kirkkoneuvosto 07.11.2024 § 180

Esittelijä Hallinto- ja talousjohtaja Timo Laakso

Esittely Turun alueellisen keskusrekisterin yhteisjohtokunta on 24.9.2024 kokouksessaan pykälässä 29 käsitellyt oman johtosääntönsä muuttamista seuraavasti:
Yhteisjohtokunnan johtosääntöä muokattiin viimeksi koronavuonna 2021, kun haluttiin mahdollistaa sähköinen kokous ja hybridikokous. Tässä johtosäännön tarkastelussa on tarkoitus keventää johtokunnan jäsenten valintaa valtuustotasolta neuvostotasolle ja yhtenäistää yhteisjohtokunnan johtosääntö Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymän yhteisten työalojen johtosäännön ja hallintosäännön kanssa. Muutoksia alueellisen keskusrekisterin jäsen seurakuntien välisiin oikeuksiin tai velvollisuuksiin ei ole tarkoitus tehdä.

Seuraavat muutoksen keventäisivät jäsenten asettamista ja tarkentaisivat johtosäännön tekstiä.

- 2 § 3. mom. Sopijaseurakuntien **kirkkoneuvostot** ~~kirkkovaltuustot~~/seurakuntayhtymien **yhteiset kirkkoneuvostot** ~~yhteiset kirkkovaltuustot~~ nimeävät...
- 3 § Yhteisjohtokunta **ohjaa** johtaa ja kehittää Turun alueellisen keskusrekisterin toimintaa
- 4 §:ssä on varmaan ihan perusteltua säilyttää 3 jäsenen pyynnöstä velvollisuus kutsua koolle kokous, sillä "jäsen" voi olla kovinkin iso,ollessaan seurakunta. Vaikkakin jokaisella seurakunnalla on vain yksi ääni. Yhtymässä muuten linjana 4 jäsentä.
- 5 § 3. mom. Sähköisesti osallistuvan tulee todentaa läsnäolonsa kokouksen aluksi **ja puheenvuoroa käyttäessään** kuvayhteydellä
- 8 § YKN pj ja hallinto- ja talousjohtaja ovat jäseniä AKR:n yhteisjohtokunnassa. Esitetään lisättäväksi ko. kohtaan: Edellä mainituilla henkilöillä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen, **paitsi jos ovat jäseniä.**
- 10 § (esteellisen) on sekä vetäydyttävä asian käsittelystä että poistuttava kokouksesta **asian käsittelyn ajaksi.**
- 11 § esittely...Hänen ollessaan estynyt myös alueellisen keskusrekisterin hoitaja **tai yhteisjohtokunnan puheenjohtaja** voi toimia esittelijänä.

Yhteinen kirkkoneuvosto § 180 07.11.2024
Yhteinen kirkkovaltuusto § 63 11.12.2024

Esitys: Alueellisen keskusrekisterin yhteisjohtokunta tekee johtosääntönsä seuraavat muutokset. Uudet tekstit seuraavanlaisena:
2 § 3. mom.
Sopijaseurakuntien kirkkoneuvostot /seurakuntayhtymien yhteiset kirkkoneuvostot nimeävät...
3 §
Yhteisjohtokunta ohjaa ja kehittää Turun alueellisen keskusrekisterin toimintaa
5 § 3. mom.
Sähköisesti osallistuvan tulee todentaa läsnäolonsa kokouksen aluksi ja puheenvuoroa käyttäessään kuvayhteydellä
8 §
Titteli korjataan nykyiseksi hallinto- ja talousjohtaja. Edellä mainituilla henkilöillä on oikeus ottaa osaa keskusteluun, mutta ei päätöksen tekemiseen, paitsi jos ovat jäseniä.
10 §
(esteellisen) on sekä vetäydyttävä asian käsittelystä että poistuttava kokouksesta asian käsittelyn ajaksi.
11 §
esittely...Hänen ollessaan estynyt myös alueellisen keskusrekisterin hoitaja tai yhteisjohtokunnan puheenjohtaja voi toimia esittelijänä.

Esitys Yhteinen kirkkoneuvosto päättää esittää kirkkovaltuustolle, että tämä vahvistaa Turun alueellisen keskusrekisterin johtosäännön muutokset esitellyllä tavalla.

Päätös Esityksen mukaan.

255/00.01.01.00/2024

Yhteinen kirkkovaltuusto 11.12.2024 § 63

Esitys Yhteinen kirkkovaltuusto päättää vahvistaa Turun alueellisen keskusrekisterin yhteisjohtokunnan johtosäännön muutokset esitellyllä tavalla

Päätös Esityksen mukaan.

Liitteet

- Liite 27 Turun alueellisen keskusrekisterin yhteisjohtokunnan johtosääntö YKV muutokset punaisella
- Liite 28 Turun AKR:n yhteisjohtokunnan johtosääntö FINAL

Yhteinen kirkkovaltuusto § 64 11.12.2024

Muut asiat

Yhteinen kirkkovaltuusto § 64

Hallinto- ja talousjohtajan sekä kiinteistöjohtajan ajankohtaiset asiat

Yhteinen kirkkovaltuusto § 65 11.12.2024

Muutoksenhaku

Yhteinen kirkkovaltuusto § 65

Oikaisuvaatimusohje ja valitusosoitus ovat pöytäkirjan liitteenä.

Yhteinen kirkkovaltuusto § 66 11.12.2024

Kokouksen päättäminen

Yhteinen kirkkovaltuusto § 66

Esitys Puheenjohtaja päättää kokouksen.

Päätös Esityksen mukaan.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 56, § 57, § 58, § 59, § 60, § 61, § 62, § 63

VALITUSOSOITUS

Kirkollisvalitus

Yhteinen kirkkovaltuusto

VALITUSOIKEUS JA VALITUSPERUSTEET

Kirkollisvalituksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Kirkollisvalituksen saa tehdä myös seurakuntayhtymän jäsenseurakunta ja sen jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen ja valitusaika

Päätökseen haetaan muutosta kirjallisella valituksella.

Valitusviranomainen ja yhteystiedot:

Turun hallinto-oikeus

Käyntiosoite: Sairashuoneenkatu 2-4, 20100 Turku

Postiosoite: PL 32, 20101 Turku

Sähköposti: turku.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Valitusaika on **30 päivää** päätöksen tiedoksisaannista.

Muutoksenhakuajan laskeminen

Kirkollisvalitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaantipäivästä, tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin, tai saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä siitä, kun pöytäkirja julkaistu yleisessä tietoverkossa. Jos muutoksenhakuajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimuksen perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä valitusviranomaiselle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei valitusviranomainen toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 5 luvun 32 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikeudenkäyntimaksu

[Tuomioistuinmaksulain](#) (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 4,5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1122/2021) 1 §:n mukaan oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 270 euroa. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy täältä: [Oikeudenkäyntimaksut hallinto-oikeudessa - Tuomioistuinlaitos \(oikeus.fi\)](#)